

บทบาทขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยว
ในสถานการณ์โควิด-19: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง
จังหวัดตรัง*

THE ROLE OF LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION IN TOURISM
MANAGEMENT UNDER THE COVID-19 SITUATION: A CASE STUDY OF
KOH LIBONG SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION OFFICE,
TRANG PROVINCE

ครรชิต เชื้อขำ

Khanchit Chuarkham

ฮาซันอักริม ดงนะเต็ง

Hasan Akrim Dongnadeng

สรัญญา โยะหมาด

Saranya Yohmad

หน่วยวิจัยความมั่นคงของมนุษย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

Human security Research Unit, Prince of Songkla University, Trang Campus.

Email: arsun.do@psu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง จังหวัดตรัง โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยวิธีการเจาะจง 4 กลุ่มหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง จำนวน 5 คน 2) ประชาชนในพื้นที่เกาะลิบงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนและดำเนินการตามมาตรการโควิด-19 จำนวน 30 คน 3) ผู้ประกอบการท่องเที่ยวบนเกาะลิบง จำนวน 15 คน และ 4) นักท่องเที่ยว จำนวน 10 คน นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์แก่นสาระ จัดหมวดหมู่คำตอบและสรุปผล ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงมีบทบาทสำคัญประกอบด้วย 1) การประสานความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ ในสถานการณ์โควิด-19 โดยวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ นำแผนการทำงานไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ และประสานทุกภาคส่วน

* Received September 27, 2021; Revised December 20, 2021; Accepted March 31, 2022

เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ 2) การเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์โควิด-19 เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยการเตรียมอุปกรณ์ป้องกันโควิด-19 และเตรียมพร้อมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันโควิด-19 3) การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการป้องกันโควิด-19 ในพื้นที่ท่องเที่ยว ผ่านหลายช่องทาง งานวิจัยนี้เสนอแนะว่า ผู้บริหารองค์กรควรลงพื้นที่อย่างใกล้ชิดเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจกับผู้ปฏิบัติงาน วางแผนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายของประชาชนและผู้ประกอบการ ควรจัดทำนโยบายเร่งด่วนที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้ประกอบการที่ส่งผลอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถกระตุ้นให้มีกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ: บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การจัดการท่องเที่ยว, เกาะลิบง, โควิด-19

Abstract

This research aimed to investigate the role of tourism management during the COVID-19 of Koh Libong Subdistrict Administrative Organization, Trang Province. It was developed as a qualitative study. The key informants were selected based on the purposive sampling method. They consisted of four main groups, 1) 5 officials of Koh Libong Subdistrict Administrative Organization, 2) 30 members of Koh Libong participating in the planning and implementation of COVID-19 measures, 3) 15 tourism operators, and 4) 10 tourists. Upon performing thematic analysis, data classification, and discussion of the result of the data retrieved from the in-depth interview, the research indicates the significant role of Koh Libong Subdistrict Administrative Organization in different areas: 1) coordinating in tourism management within the area amidst the COVID-19 pandemic by conducting a systematic operation and converting it into action while bringing every party to partake in the management, 2) preparing to respond to the COVID-19 to support tourism in the area by equipping protective equipment and preparing public health workers with knowledge and understanding on the prevention of COVID-19, and 3) communicating, publicizing, and building understanding about the Covid-19 prevention measures through multiple channels. With regards to suggestions, the research proposes that corporate executives should make a close visit to the area in order to motivate and encourage the workers. They should also prepare work orders to improve

income and reduce expenses for people as well as the operators. Consequently, urgent policies should be put in place to accommodate their needs to strive for concrete outcomes while promoting activities to attract tourists.

Keywords: Role of local government, Tourism Management, Koh Libong, COVID-19

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ในปลายปี พ.ศ. 2562 และแพร่กระจายอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ส่งผลกระทบทำให้การดำเนินชีวิตของผู้คน ต้องมีการเปลี่ยนแปลง เศรษฐกิจหยุดชะงัก ห่วงโซ่การผลิตทั้งในและต่างประเทศขาดความต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการที่ไม่มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยว ทำให้ธุรกิจบริการและการท่องเที่ยวซบเซา รายได้ลดลง ทำให้เกิดการลดการจ้างงานในภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการ (กายสิทธิ์ แก้วยาศรี และบุญมา สุนทราวิรัตน์, 2564); (ศรุตานนท์ ชอบประดิษฐ์, 2564); (มณฑล กปิลกาญจน์ และคณะ, 2563)

การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทสำคัญในการจัดการปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด-19 มีมาตรการเข้มงวด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว (ฮาซันอักริม ดงนะเต็ง และคณะ, 2564) ทั้งนี้เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2563 ได้มีหนังสือจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายหน้าที่ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศให้ดูแลรับมือกับโรคระบาดโควิด-19 (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2563) โดยในพื้นที่อันเป็นแหล่งที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนับว่ามีบทบาทสำคัญในการดำเนินการผลักดันและพัฒนาการท่องเที่ยว (Javier, A. D. ,& Elazigue, D. B., 2011) เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับประชาชนและผู้ประกอบการในพื้นที่กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ. 2550 มาตรา 78(3)ให้อำนาจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตัดสินใจด้วยตัวเองในการปฏิบัติการตามนโยบายพื้นฐานของรัฐเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550, 2550) นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และ มาตรา 68(11),(12) องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ ดูแลและจัดการกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์และการท่องเที่ยว (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537, 2537)

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นพื้นที่ที่มีความน่าสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19 เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ท่องเที่ยวที่เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดตรัง โดยถูกจัดเป็นเกาะท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประเทศไทย ในสถานการณ์ปกติก่อนการแพร่ระบาดของโควิด-19 มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมมาเยี่ยมชม มีสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ อาทิ สะพานหิน จุดชมพะยูน บ่อน้ำจืดกลางทะเล เป็นต้น และมีแหล่งอำนวยความสะดวก ทั้งโรงแรมและรีสอร์ท ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง มีบทบาทสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เป็นที่น่าสนใจว่าในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงซึ่งมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์สมบูรณ์ ดำเนินบทบาทอย่างไรในการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19 การทราบถึงบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นองค์กรภาครัฐที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ว่ามีบทบาทอย่างไรในการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19 จะเป็นประโยชน์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองในการทบทวนบทบาทที่ดำเนินการอยู่เพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวในวิกฤตโควิด-19 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงกับการจัดการการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้คณะผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงกับการจัดการการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19 โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก รายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยนี้คณะผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก ด้วยวิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling Technique) ไปยัง 4 กลุ่มหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาวิจัย ประกอบด้วย 1) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง จำนวน 5 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ดูแลด้านสาธารณสุข เจ้าหน้าที่กู้ชีพ เจ้าหน้าที่กองช่าง เจ้าหน้าที่ธุรการ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นเจ้าหน้าที่ ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการตามมาตรการโควิด-19 เนื่องจากมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นที่นักวิจัยสนใจหาคำตอบ 2) ประชาชนในพื้นที่เกาะลิบง จำนวน 30 คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนและดำเนินการตามมาตรการโควิด-19 โดยคัดเลือกด้วยวิธีการเจาะจงไปยังกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และประชาชนทั่วไป จากพื้นที่ 4 หมู่บ้านที่อาศัยอยู่บนเกาะลิบง

เนื่องจากเป็นผู้ที่มีข้อมูลในเชิงลึกสามารถให้ข้อมูลกับนักวิจัยได้อย่างลึกซึ้ง 3) ผู้ประกอบการท่องเที่ยวบนเกาะลันตา โดยเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตา จำนวน 15 คน และ 4) นักท่องเที่ยวจำนวน 10 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจงผู้ที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลันตา ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ สามารถให้ข้อมูลกับนักวิจัยโดยอิสระ

2. เครื่องมือวิจัย

คณะผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก หลังจากนั้นได้นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการภาครัฐ 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการท่องเที่ยว 1 คน เพื่อพิจารณาและให้คำแนะนำในการปรับปรุงคำถาม เมื่อดำเนินการปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปใช้กับผู้ให้ข้อมูลหลัก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีหนังสือจากหน่วยงานของคณะผู้วิจัยไปยังผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล และมีการขอความยินยอมในการให้สัมภาษณ์โดยใช้ใบพิทักษ์สิทธิ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาดำเนินการดังนี้ 1) จัดการข้อมูล โดยการถอดเทปการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนอย่างละเอียด และนำคำตอบของผู้ให้ข้อมูลมาจัดระบบตามข้อคำถามแต่ละประเด็น 2) การอ่านข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และ 3) จัดหมวดหมวดหมู่คำตอบ โดยใช้หลักการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย พบบทบาทสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาในการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19 นำเสนอต่อไปนี้

1. การประสานความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ ในสถานการณ์โควิด-19 ผลการวิจัยจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตามีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด โดยวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และนำแผนการทำงานไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ ประสานทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ดูแลด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตา อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่กู้ชีพ ผู้นำชุมชน โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดี ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขของอบต. ที่ว่า

“ทางอบต. ได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อหารือในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการโควิดในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยมีเจ้าหน้าที่ของเราเอง ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ผู้นำชุมชนชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่อสม. รวมถึงเจ้าหน้าที่กู้ภัยในพื้นที่ มาร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินงาน” (ผู้ให้ข้อมูล. O1, 2564)

สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประชาชนในพื้นที่ ที่กล่าวว่า

“ทางอบต. มีการสร้างความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กู้ชีพในการดำเนินการคัดกรองและเฝ้าระวังบริเวณท่าเรือหาดยาว ก่อนที่ประชาชนและนักท่องเที่ยวจะขึ้นเรือข้ามมายังเกาะลิบงเพื่อป้องกันโควิด-19” (ผู้ให้ข้อมูล. P1, 2564)

2. การเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์โควิด-19 เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงมีบทบาทในการจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันโควิด-19 เช่น หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ เครื่องวัดอุณหภูมิ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ดังคำกล่าวของเจ้าหน้าที่ของอบต. ที่ว่า

“ทาง อบต. มีการจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เจลล้างมือ และอุปกรณ์วัดไข้ เพื่อนำไปกระจาย ยังจุดคัดกรองต่าง ๆ เช่น บริเวณท่าเรือก่อนจะขึ้นเรือมายังเกาะลิบง”

สอดคล้องกับคำกล่าวของ นักท่องเที่ยวที่ว่า

“มีการตั้งจุดคัดเจลล้างมือ และมีที่ตรวจวัดไข้ ก่อนลงเรือมาที่เกาะ” (ผู้ให้ข้อมูล. O2, 2564)

นอกจากนี้ยังพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงยังมีบทบาทในการเตรียมพร้อมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันโควิด-19 โดยมีการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า

“ทาง อบต. มีการอบรมให้กับ อสม. และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมพร้อมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันโควิด-19” (ผู้ให้ข้อมูล. O2, 2564)

3. การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการป้องกันโควิด-19 ในพื้นที่ท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงมีบทบาทในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการป้องกันโควิด-19 ให้นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ ผ่านหลากหลายช่องทางทั้งการประกาศเสียงตามสาย การทำแผ่นพับแจก การทำหนังสือแจ้งผู้ประกอบการเพื่อขอความร่วมมือดำเนินการตามมาตรการป้องกันโควิด-19 การสื่อสารผ่านผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนาให้ประชาสัมพันธ์

เกี่ยวกับมาตรการป้องกันโควิด-19 การติดป้ายไว้นิล ตามจุดต่าง ๆ การใช้ช่องทางสื่อสารสังคมออนไลน์ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประชาชนในพื้นที่ ที่กล่าวว่า

“ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทาง อบต. เขามีการประกาศเสียงตามสายเกี่ยวกับ มาตรการป้องกันโควิด-19” สอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ประกอบการที่ว่า

“ส่วนมากจะเป็นการประกาศเสียงตามสายให้ข้อมูลกับประชาชนให้ป้องกันโควิด-19” และคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลอีกคนที่กล่าวว่า

“อบต. ได้แจ้งให้ผู้นำชุมชน และผู้นำศาสนา ประกาศที่มีลยิด ให้ประชาชนมีการป้องกันโควิด-19 โดยการสวมใส่หน้ากากอนามัย ใช้เจลล้างมือก่อนเข้าไปทำกิจกรรมทางศาสนา ในมัสยิด” (ผู้ให้ข้อมูล. P2, 2564)

เพิ่มเติมจากนี้ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนกล่าวถึงการใช้ช่องทางสื่อสารสังคมออนไลน์ในการสื่อสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“มีการตั้งกลุ่มไลน์เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชน” (ผู้ให้ข้อมูล. 04, 2564)

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนกล่าวถึงการใช้ผู้นำชุมชนเข้าร่วมประชุมกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วนำข้อมูลมากระจายบอกกล่าวแก่ประชาชน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประชาชนในพื้นที่ ที่ว่า

“ส่วนตัวผมไม่ได้เข้าร่วมประชุมกับทาง อบต. โดยตรง แต่ที่นี้ส่วนมากเขาจะเรียกผู้นำชุมชนไปประชุม แล้วบรรดาผู้นำชุมชนเขาก็จะนำมาบอกกล่าวกระจายแก่ประชาชนต่อ เป็นแบบนี้มากกว่า” (ผู้ให้ข้อมูล. P6, 2564)

อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลบางส่วน กล่าวว่าการสื่อสารแบบปากต่อปากในหมู่ประชาชนด้วยกันเอง ยังเป็นช่องทางการสื่อสารที่มีการใช้ในพื้นที่อย่างกว้างขวาง ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า

“ส่วนใหญ่ในชุมชนจะเป็นการแจ้งข่าวปากต่อปากรับรู้กันจากการพูดคุยกัน (ผู้ให้ข้อมูล P20, 2564)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายในรายละเอียดดังต่อไปนี้

บทบาทการประสานความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ ในสถานการณ์โควิด-19 ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง มีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด โดยวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และนำแผนการทำงานไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ ประสานทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่ง

เป็นหน่วยงานราชการที่ใกล้ชิดประชาชนมีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์เร่งด่วนที่เกิดขึ้น ดังผลการวิจัยของ ฮาซันอักริม ดงนะเต็ง และคณะ ที่วิจัยพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการประสานบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดการสถานการณ์โควิด-19 ในพื้นที่ (ฮาซันอักริม ดงนะเต็ง และคณะ, 2564) ทั้งนี้การที่องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ช่วยให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างงานไว้อย่างชัดเจนสามารถลงมือปฏิบัติได้ทันทั่วทั้ง การวางแผนทันต่อเหตุการณ์ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและตอบสนองความต้องการของประชาชน การวางแผนที่ดีทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน (ธวัชชัย ไพโหล, 2556); (จิรกฤต เสมอเพื่อน, 2557)

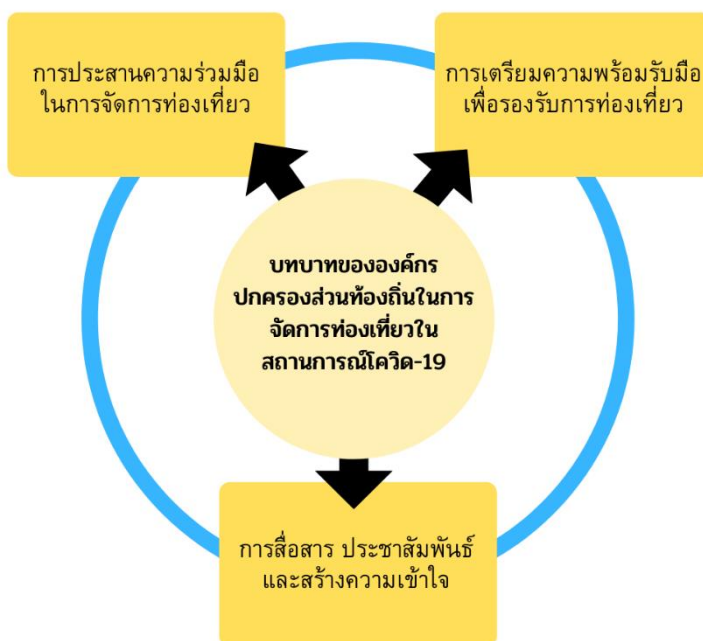
นอกจากนี้ผลการวิจัยที่พบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดีในการดำเนินการเพื่อจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19 สอดรับกับงานวิจัยของนักวิจัยหลายคนที่พบว่าความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ก่อให้เกิดความสามัคคีและเกิดความไว้วางใจกันภายในชุมชน โดยการมีส่วนร่วมควรจะมีการประชุมหรือจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย (สุรศักดิ์ วิเศษนคร, 2556); (ธนัชฐา ชิมกระโทก และ อนุจิตร ชินสาร, 2560); (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ, 2563)

บทบาทการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์โควิด-19 เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงมีบทบาทในการจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันโควิด-19 เช่น หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ เครื่องวัดอุณหภูมิ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยส่วนหนึ่งที่พบว่าเตรียมพร้อมอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นในการป้องกันต่าง ๆ มีความสำคัญจะช่วยให้เกิดผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหา (อนันต์ คำอ่อน และ วิชาวี ฤกษ์งูติ, 2564); (ไททัศน์ มาลา และคณะ, 2558); (ศรัณย์ ฐิตารีย์ และสุรศักดิ์ โตประสี, 2560) นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงมีบทบาทในการเตรียมพร้อมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันโควิด-19 โดยมีการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ลดความรุนแรงและความสูญเสียได้เป็นอย่างดี (กวินทร์ พิมจันทร์นา, 2560); (นำศักดิ์ อุทัยศรีสม และ สัมพันธ์ พลภักดิ์, 2560) สอดรับกับงานวิจัยของ (ฮาซันอักริม ดงนะเต็ง และคณะ, 2564); (ธีรัตน์ แทนสกุล และคณะ, 2563) ที่พบว่าการเตรียมความพร้อมบุคลากรโดยการอบรมให้ความรู้เพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศที่เน้น

ย่ำว่าการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อรับมือกับวิกฤตโควิด-19 นั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง (Tran et al, 2020)

บทบาทในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการป้องกันโควิด-19 ในพื้นที่ท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงมีบทบาทสำคัญในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการป้องกันโควิด-19 ให้กับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ ผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ซึ่งมีข้อค้นพบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องยืนยันว่าการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสารมีผลให้เกิดการรับรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องรวมทั้งก่อให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ (ฮาซันอักริม ดงนะเต็ง และคณะ, 2564); (รจนา ชูใจ และคณะ, 2564); (พระครูศรีปริยัติวิธาน, 2563) อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ มีข้อค้นพบว่า การใช้การสื่อสารแบบปากต่อปากในหมู่ประชาชนด้วยกันเองยังเป็นช่องทางการสื่อสารที่มีความสำคัญและใช้กันอย่างกว้างขวางในพื้นที่ หากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างการรับรู้เกี่ยวกับมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันโควิด-19 ในพื้นที่ท่องเที่ยวได้อย่างใกล้ชิดกับประชาชนจะช่วยให้การดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ได้เป็นอย่างดี

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 : องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผลการวิจัยที่พบดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดประชาชนมีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด ผู้บริหารองค์กรควรให้ความสำคัญในการลงพื้นที่อย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจกับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์โควิด-19 เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ทั้งนี้ผู้บริหารองค์กรควรมีการวางแผนจัดทำนโยบายเร่งด่วนที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่ส่งผลอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถกระตุ้นให้มีกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวมากขึ้น และควรมีแผนการดำเนินงานในการเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายให้กับประชาชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผลการวิจัยยังพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการป้องกันโควิด-19 ในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย อย่างไรก็ตามควรคำนึงถึงคุณภาพของการสื่อสารโดยเน้นการสื่อสารสองทาง นำข้อมูลสะท้อนกลับจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19 อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ นางสาวณัฐนิชา ชาตะรัตน์ นายธีรทัศน์ อุษย และนายภาณุเดช ชูทอง นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง สำหรับการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2563). แนวทางการจัดทำประชาสังคมท้องถิ่นการเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19). เรียกใช้เมื่อ 18 มีนาคม 2563 จาก http://www.dla.go.th/upload/document/type2/2020/4/23424_1_1586511691010.pdf
- กวินทร์ พิมจันทร์. (2560). ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจสมัครเข้าอบรมหลักสูตรพิเศษ ศูนย์ฝึกอบรมหลักสูตรพิเศษวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม. วารสารการเมืองการปกครอง, 7(1), 379-392.

- กายสิทธิ์ แก้วยาศรี และบุญมา สุนทรวีรัตน์. (2564). แนวทางการดำเนินงานและผลกระทบจากโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส (โควิด-19). วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน, 7(1), 16-34.
- จิรกฤต เสมอเพื่อน. (2557). การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลกมลาต่อธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 8(16), 55-66.
- ไพบูลย์ มาลา และคณะ. (2558). บทบาทขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีกับการจัดการปัญหาอุทกภัย. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 9(3), 172-183.
- ธนิษฐา ชัมกระโทก และ อนุจิตร ชินสาร. (2560). การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารชุมชนวิจัย, 10(3), 53-59.
- ธวัชชัย ไพไธล. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น อำเภอบ้านนาแก้ว จังหวัดสกลนคร. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 5(9), 17-28.
- ธีรรัตน์ แทนสกุล และคณะ. (2563). การปฏิบัติการกิจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกะเปียด อำเภอนาวัง จังหวัดนครราชสีมา. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(2), 349-363.
- นำศักดิ์ อุทัยศรีสม และ สัมพันธ์ พลภักดี. (2560). การบริหารจัดการด้านการวางแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นและมนุษยศาสตร์, 7(2), 266-276.
- ผู้ให้ข้อมูล P20. (15 พฤษภาคม 2564). บทบาทขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19. (ภาณุเดช ชูทอง, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูล O1. (20 พฤษภาคม 2564). บทบาทขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19. (ฮาซันอักริม ดงนะเต็ง, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูล O2. (20 พฤษภาคม 2564). บทบาทขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19. (ครรชิต เชื้อขำ, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูล O4. (20 พฤษภาคม 2564). บทบาทขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19. (สรัญญา โยะหมาด, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูล P1. (15 พฤษภาคม 2564). บทบาทขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19. (ณัฐนิชา ชาตะรัตน์, ผู้สัมภาษณ์)

- ผู้ให้ข้อมูล. P2. (15 พฤษภาคม 2564). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19. (ณัฐนิชา ชาทะรัตน, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูล. P6. (15 พฤษภาคม 2564). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด-19. (ธีรทัศน์ อุษย, ผู้สัมภาษณ์)
- พระครูศรีปริยัติวิธาน. (2563). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อโควิด-19 ตามหลักอริยสัจ 4. วารสารศิลปการจัดการ, 4(3), 521-536.
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537. (2537). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 111 ตอนที่ 53 ก. หน้า 26-27 (2 ธันวาคม 2537).
- มณฑล กปิลกาญจน์ และคณะ. (2563). ผลกระทบโควิด-19 ต่อตลาดแรงงานไทย. เรียกใช้เมื่อ 18 มีนาคม 2564 จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_12Oct2020.aspx
- รจนา ชูใจ และคณะ. (2564). ผลของโปรแกรมส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคโควิด-19 ต่อความรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลดอนตะโก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 8(1), 250-262.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550. (2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก. หน้า 22 (24 สิงหาคม 2550).
- ศรัณย์ จิตตารีย์ และสุรศักดิ์ โตประสี. (2560). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสารสนเทศ, 16(1), 141-150.
- ศรุตานนท์ ขอบประดิษฐ์. (2564). วิฤตโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างไร. วารสารชัยภูมิปริทรรศน์, 3(2), 1-14.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ. (2563). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารจัดการขยะชุมชนสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่, 21(2), 112-127.
- สุรศักดิ์ วิเศษนคร. (2556). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 5(2), 120-133.
- อนันต์ คำอ่อน และวิภาวี กฤษณะภู่. (2564). แนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่. วารสารวิจัย มข. (บศ.), 9(3), 127-138.

- ฮาซันอักริม ดงนะเต็ง และคณะ. (2564). กลไกการจัดการสถานการณ์โควิด-19 ขององค์การบริหารส่วนตำบลควนปรังอำเภอเมือง จังหวัดตรัง. วารสารการบริหารท้องถิ่น, 14(3), 291-308.
- Javier, A. D. ,& Elazigue, D. B. (2011). Opportunities and challenges in tourism development roles of local government units in the Philippines. Retrieved February 24, 2022, from <https://www2.gsid.nagoyau.ac.jp/blog/anda/files/2011/08/5-rolesjaviere38080.pdf>
- Tran et al. (2020). Coping of local authority and community on epidemic response in Vietnam: Implication for COVID-19 preparedness. Safe Science, 30(5), 1-5.